

законодавства про відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів» від 08.10.2004 р. № 15.

Єльцова Юлія Юріївна

Таврійський Державний Агротехнологічний Університет ім. Дмитра Моторного

Науковий керівник: к.е.н., доцент Костякова А.А.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ТА УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин та глобалізації економічних процесів досить актуальним є пошук ефективних шляхів розвитку та впровадження стратегічного управлінського обліку. В результаті чого зростають вимоги щодо кількості і якості інформації про витрати та фінансові результати підприємства. Найбільшу увагу зосереджують на формуванні масива інформації про витрати, яка використовується для прийняття як оперативних так і стратегічних рішень, націлених на довгостроковий і успішний розвиток підприємства зі зростанням його ринкової вартості

Вибір найкращого методу калькулювання є найбільш оптимальним варіантом удосконалення системи управлінського обліку, адже саме продукт є основним джерелом надходження доходів підприємства. Вітчизняні виробники закінчують аналізом витрат за період виробництва продукту, при цьому не враховуючи довиробничу та післявиробничу стадії, що впливає прийняття неефективних рішень оперативного та стратегічного характеру.

Провідні зарубіжні вчені як К. Уорд, Дж. Фостер, Д. П. Вебер, Р. С. Каплан в різні часи досліджували проблеми калькулювання витрат та різні методи. Вітчизняними вченими С. Ф. Головом, Т. Н. Назарчуком, В. О. Озераном, О. М. Стойловською, В. В. Ходзинською закладено інформаційну базу для впровадження нових пропозицій щодо теорії та методології стратегічного управлінського обліку. Разом із тим, актуальною залишається проблема в систематизації існуючих наукових знань стосовно впровадження сучасних методів калькулювання витрат на вітчизняних підприємствах. За таких умов актуалізується необхідність переходу на новий методичний рубіж, заснований на впровадженні перспективних інноваційних технологій калькулювання.

Класик стратегічного планування А. Чандлер зазначав, що стратегія — це визначення основних довгострокових цілей та задач підприємства, прийняття курсу дій і розподілу ресурсів, необхідних для виконання поставлених цілей.

Стратегічний управлінський облік не обмежений жодними критеріями, які б визначали тип вхідної інформації чи процесів, чи навіть результату. Критерії є гнучкими та спираються на управлінські цілі. Система стратегічного управлінського обліку має широкі цілі, однією з

головних є - надання інформації про калькулювання витрат.

Залежно від вибору підприємством стратегії розвитку визначається і стратегія управління його витратами [3]. Як свідчить світова практика, більшість компаній, які досягли значних результатів, завдячує саме впровадженню системи управління витратами, яка є невід'ємною частиною стратегічного управління підприємством, що спрямоване на його розвиток.

Стратегічне управління витратами – це система методів обліку та аналізу витрат, що забезпечує вибору стратегії на основі планування та прогнозування раціонального використання витрат підприємства, контроль за забезпеченням необхідного рівня витрат у процесі фінансово-господарської діяльності і інформаційну підтримку при ухваленні всіх управлінських рішень, що дозволяє реалізовувати стратегію підприємства [1]. Правильний вибір стратегії повинен забезпечити позитивний економічний ефект. Стратегія управління витратами підприємства має бути чітко підпорядкована його конкретним завданням та заходам для досягнення стратегічної цілі.

Традиційні калькуляційні системи орієнтовані здебільшого на виробничий етап життєвого циклу продукту. Через це довиробничі і післявиробничі витрати не співвідносяться з продуктом, який є джерелом їх виникнення. Як наслідок, менеджери отримують викривлену інформацію про собівартість продукту, що може бути причиною прийняття невірної управлінської рішення [2].

Таблиця 1.

Порівняння методів обліку витрат та калькулювання собівартості продукції

Метод калькулювання	Визначення	Переваги	Недоліки
Метод калькулювання повного життєвого циклу	Розрахунок витрат за етапами життєвого циклу продукції підприємства	-Забезпечення точного прогнозу затрат; -Забезпечення стратегічного ведення структури витрат і співвідношення її зі структурою доходів	-Відсутність періодизації фінансових результатів; - Невизначеність в обліку накладних витрат; - Може потребувати витрат на отримання додаткової інформації
Цільове калькулювання (Таргет-костинг)	Управління витратами на етапі проектування нових виробів або модернізації застарілих	Висока ефективність в управлінні витратами під час проектування нових виробів або модернізації застарілих; досягнення цільової собівартості	-Вузькість сфери застосування; -Акцент тільки на ринковому складнику управління затратами
Кайзен-костинг	Процес поступового зниження витрат на етапі виробництва з метою досягнення необхідного рівня собівартості і прибутку	Забезпечує постійне зменшення витрат й утримання їх на заданому рівні	-Вузькість сфери застосування; -Акцент тільки на ринковому складнику управління витратами

Джерело: [4].

Перед визначенням який метод калькулювання використовувати, необхідно провести їх

аналіз, визначити позитивні та негативні сторони, а також дослідити внутрішній та зовнішній економічний клімат та фактори, що впливають на підприємство.

На підставі вищесказаного можна зробити висновок, що стандартних методів управління витратами не існує. Застосування кожного з наведених методів є доцільним для конкретних умов на підприємстві і цілей в управлінні витратами. Обираючи метод калькулювання, керівництву необхідно провести детальні дослідження на базовому підприємстві відносно факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. Для ефективного управління витратами доцільно комбінувати декілька методів

Зокрема, поєднання на практиці міжнародного підходу щодо оптимізації витрат, таргет-костинг та кайзен-костинг дозволяють приймати стратегічні та операційні рішення з урахуванням можливостей всіх стадій життєвого циклу продукту. Від вірно обраного методу або їх сукупності залежить ефективність управління діяльністю підприємства.

Література:

1. Гуцайлюк З. Прогнозний (стратегічний) облік в сучасні проблеми теорії бухгалтерського обліку / З. Гуцайлюк // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. - №2- С.14-19.
2. Лепетан І. Методи обліку витрат: вітчизняний та зарубіжний досвід.
3. Пастернак О. П. Вибір методів обліку витрат основної діяльності для потреб управління. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Випуск 5. С.1019-1024.
4. Товстопят Ю., Чернишова Н. Методи обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції. Податковий кодекс. 2014. № 22. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nk/2014/november/issue-22/article3441.html>

Жуковець Наталя Любомирівна

Львівський національний університет імені Івана Франка

(м. Львів)

Науковий керівник: к.е.н., доцент Шевців Л.Ю.

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ЗАПАСІВ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Проблеми обліку запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал. Тому станом на сьогоднішній день важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку і контролю запасів на підприємствах до вимог оптимізації оперативності та достовірності